



Samrådsredogörelse – Messaure

Nätkoncession för befintlig 400 kV kraftledning mellan det övre och det nedre ställverket, Jokkmokks kommun, Norrbottens län

Projektorganisation:



Vattenfall Eldistribution AB

www.vattenfalleldistribution.se

Telefonväxel:	08-739 50 00
Org.nr:	556417-0800
Projektledare	Caroline Grefve
Tillstånd och rättigheter	Marja Suikki

Samrådsredogörelse

Konsult NEKTAB

Webadress www.nektab.se

Uppdragsledare
Samrådsunderlag
Granskning



Foton, illustrationer och kartor: Vattenfall Eldistribution AB och NEKTAB om inte annat anges.

INNEHÅLL

1	INLEDNING	4
1.1	Genomförda samrådsaktiviteter	4
2	MYNDIGHETER	5
2.1	Länsstyrelse och kommun	5
2.1.1	Länsstyrelsens synpunkter	5
2.1.2	Kommunens synpunkter	6
2.2	Övriga myndigheter	6
2.3	Organisationer, föreningar och verksamhetsutövare	6
2.3.1	Slakka Sameby	6
2.3.2	Norrbottens ornitologiska förening	6
2.3.3	Vattenfall Vattenkraft AB.....	6

BILAGOR

1. Samrådsunderlag
2. Följebrev Länsstyrelsen
3. Följebrev Övriga
4. Sändlista
5. Yttrande Länsstyrelsen
6. Yttrande Jokkmokks kommun

1 INLEDNING

Vattenfall Eldistribution AB avser att ansöka om nätkoncession för linje (tillstånd) för en befintlig 400 kV luftledning mellan det övre och det nedre ställverket i Messaure, Jokkmokks kommun, Norrbottens län.

Inom ramen för tillståndsansökan ska samråd genomföras i enlighet med 6 kap. MB vilket framgår av bestämmelsen i 2 kap. 8 a§ Ellagen. Samrådet är en del av tillståndsprocessen och föregår upprättandet av den miljökonsekvensbeskrivning (MKB) som ska biläggas ansökningshandlingarna.

Föreliggande handling utgör en redogörelse för hur samrådet har genomförts i aktuellt fall samt vilka samrådsparter som har kontaktats. Vidare sammanfattas de yttranden som inkommit under samrådsprocessen samt hur Vattenfall Eldistribution beaktat dessa. Samtliga yttranden som inkommit under samrådsprocessen biläggs även i sin helhet till aktuell skrivelse. Vattenfall Eldistribution gör bedömningen - efter genomfört samråd - att den planerade verksamheten inte medför en betydande miljöpåverkan.

1.1 Genomförda samrådsaktiviteter

I tabell 1 nedan ges även en sammanfattning av de samrådsaktiviteter som genomförts inom ramen för projektet.

Tabell 1 Lista över genomförda samrådsaktiviteter i kronologisk ordning

Datum	Aktivitet	Se bilaga
2023-05-12	Telefonsamtal med ██████████, Norrbottens Ornitologiska förening	
2023-05-18	Utskick av samrådsunderlag och följbrev till Länsstyrelsen Samrådsunderlag Följbrev Sändlista	1 2 3
2023-05-18	Utskick av samrådsunderlag och följbrev till Jokkmokks kommun, Slakka sameby, Vattenfall Vattenkraft AB, Försvarsmakten, Norrbottens Ornitologiska förening. Följbrev	4
2023-06-02	Försvarsmakten önskar förlängd svarstid till den 26 juni 2023	
2023-07-05	Utskick av samrådsunderlag till Styrelsen för Slakka sameby	

2 MYNDIGHETER

2.1 Länsstyrelse och kommun

Samrådet med myndigheter inleddes den 18 maj 2023 med utskick av inbjudan till skriftligt samråd/möte inklusive samrådsunderlag till Länsstyrelsen i Norrbottens län och Jokkmokks kommun.

Samrådsunderlaget beskriver den planerade verksamheten och dess förutsedda miljöpåverkan samt redovisar förslag till innehåll och utformning av miljökonsekvensbeskrivning. Sista svarsdag för samrådssynpunkter var 16 juni 2023.

2.1.1 Länsstyrelsens synpunkter

Skriftligt yttrande från länsstyrelsen inkom den 8 juni 2023 och redovisas i helhet i Bilaga 5.

Tabell 2 Sammanfattning av inkomna synpunkter från länsstyrelsen samt Vattenfall Eldistributions bemötande.

Länsstyrelsens synpunkter	Kommentarer
<p>Länsstyrelsen skriver att av det som hittills framkommit i ärendet bedömer Länsstyrelsen att verksamheten inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsens bedömning är preliminär och kan komma att ändras om nya uppgifter kommer fram under samråden eller på annat sätt.</p> <p>I kommande handlingar bör områdets naturmiljö och eventuella naturvärden beskrivas, samt om någon påverkan kan komma att ske på naturvärden vid framtida underhållsarbeten. En bedömning av den befintliga ledningens, samt eventuella kommande underhållsarbetens påverkan på fågelarter i området ska göras. Vilka skyddsåtgärder som planeras att vidtas vid underhållsarbeten för att minimera påverkan på naturmiljön ska beskrivas.</p> <p>Kommande handlingar bör innehålla en översiktlig redogörelse över vilka årstidsland som berörs av ledningen, samt en beskrivning av hur renskötsel bedrivs i närområdet. Samråd bör hållas med berörd sameby.</p> <p>Det finns inga kända forn- eller kulturlämningar längs den planerade sträckan. Skulle någon tidigare okänd fornlämning påträffas under arbete ska Länsstyrelsen kontaktas omedelbart, och arbetet ska avbrytas i den del som berörs.</p>	<p>Vattenfall Eldistribution tackar för yttrandet.</p> <p>Vattenfall Eldistribution kommer att i MKB beskriva områdets naturmiljö och naturvärden vid framtida underhållsarbeten.</p> <p>I MKB kommer även en beskrivning av ledningens påverkan på fågelarter i området samt påverkan vid underhållsåtgärder på ledningen.</p> <p>Förslag på skyddsåtgärder kommer att presenteras i MKB.</p> <p>Vattenfall Eldistribution kommer att söka förnyad kontakt med berörd sameby för att kunna beskriva renskötseln i området och eventuell påverkan.</p>

2.1.2 Kommunens synpunkter

Skriftligt yttrande från kommunen inkom den 9 juni 2023 och redovisas i helhet i Bilaga 6. Jokkmokks kommun meddelade att de inte har något att erinra mot i samrådshandlingarna.

2.2 Övriga myndigheter

Inbjudan till skriftligt samråd inklusive samrådsunderlag har även sänts till Försvarsmakten som kan beröras av verksamheten. Försvarsmakten meddelade den 26 juni 2023 att de inte har något att erinra i rubricerat ärende.

2.3 Organisationer, föreningar och verksamhetsutövare

2.3.1 Slakka Sameby

Inbjudan till skriftligt samråd inklusive samrådsunderlag sändes till Slakka sameby den 18 maj 2023. Efter kontakt med representant för samebyn skickades samrådsunderlaget ånyo, denna gång till styrelsen för Slakka sameby den 7 juli 2023. Inga synpunkter har inkommit.


2.3.2 Norrbottens ornitologiska förening

I ett samtal som hölls per telefon den 5 maj 2023 informerades föreningen om planerna och information efterfrågades om häckande fåglar (örn) i området samt om Ornitologiska föreningen har kännedom om eventuella störningar av befintlig ledning. De hade i skrivande stund inte några sådana uppgifter. Inbjudan till skriftligt samråd inklusive samrådsunderlag har därefter sänts till Norrbottens Ornitologiska förening. Inget yttrande har inkommit.

2.3.3 Vattenfall Vattenkraft AB

Inbjudan till skriftligt samråd inklusive samrådsunderlag har sänts till Vattenfall Vattenkraft AB. Inga synpunkter har inkommit.

11 september 2023

Kontaktperson: 

Telefon: 


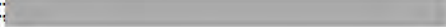

E-post: 

BEGÄRAN OM BESLUT OM BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

Vattenfall Eldistribution AB avser att ansöka om nätkoncessioner för linje (tillstånd) i Messaure, Jokkmokks kommun, Norrbottens län för befintlig 400 kV luftledning som Vattenfall Eldistribution AB ska överta från Vattenfall Vattenkraft AB.

Vattenfall Eldistribution har genomfört ett undersökningssamråd enligt 6 kap. 23–25 §§ miljöbalken med syfte att utreda om verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan och för att miljökonsekvensbeskrivningen ska få en lämplig omfattning och detaljeringsgrad. Efter genomfört samråd gör Vattenfall Eldistribution bedömningen att åtgärden inte medför en betydande miljöpåverkan.

Vattenfall Eldistribution anhåller nu om att Länsstyrelsen i Norrbottens län så snart som möjligt fattar beslut om betydande miljöpåverkan för den planerade verksamheten. En samrådsredogörelse bifogas för att ligga till grund för detta beslut.

Frågor och synpunkter besvaras av  på e-post:  eller telefon 

Besluten om betydande miljöpåverkan skickas till e-postadressen ovan eller till nedanstående adress



Med vänlig hälsning



På uppdrag av Vattenfall Eldistribution AB/NEKTAB

Vattenfall Eldistribution AB
eldistribution@vattenfall.com
Org nr: 556417-0800 • www.vattenfall.se

2023-11-16

2023-104083-0001

2023-05-18



Underlag för undersökningssamråd

Inför ansökan om nätkoncession för befintlig luftledning 400 kV, mellan övre och nedre ställverket i Messaure, Jokkmokks kommun, Norrbottens län.

Projektorganisation:



Vattenfall Eldistribution AB

www.vattenfalleldistribution.se

Telefonväxel:	08-739 50 00
Org.nr:	556417-0800
Projektledare:	Caroline Grefve
Tillstånd och rättigheter	Marja Suikki




Konsult:


NEKTAB

www.nektab.se

Uppdragsledare:
Samrådsunderlag:
Granskning:



Beställning av ytterligare samrådshandlingar och eventuella frågor i detta ärende besvaras av 
 e-post: 

Skriftliga synpunkter önskas  tillhanda senast den 16 juni 2023 till e-post som ovan eller till adressen: c/o Hushållningssällskapet, Ventilgatan 5C, 653 45 KARLSTAD.

Foton, illustrationer och kartor: Vattenfall Eldistribution AB och NEKTAB om inte annat anges.

Kartunderlag: ©Lantmäteriet, Länsvisa och nationella geodata © Länsstyrelsen

INNEHÅLL

1	INLEDNING	4
1.1	Bakgrund	4
1.2	Syfte och behov	5
1.3	Vattenfall Eldistribution AB	5
2	TILLSTÅNDSPROCESSEN	5
2.1	Annan lagstiftning	6
3	UTFORMNING OCH LOKALISERING	6
3.1	Befintlig luftledning 400 kV från Övre till Nedre ställverket	6
3.2	Markbehov	8
3.3	Underhåll	8
3.4	Avveckling och rivningsarbeten	8
4	FÖRUTSÄTTNINGAR	9
4.1	Markanvändning och planer	9
4.2	Riksintressen för rennäring	9
4.3	Hänsynsområden för Försvarsmakten	9
4.4	Miljö kvalitetsnormer	11
4.4.1	Luleälven	11
4.4.2	Messauremagasinet	11
4.5	Naturmiljö	11
4.5.1	Skyddsvärda arter	11
4.5.2	Fåglar	11
4.6	Kulturmiljö	13
4.7	Friluftsliv	13
4.8	Landskapsbild	13
4.9	Boendemiljö	14
5	MILJÖPÅVERKAN	14
6	FORTSATT ARBETE	14
7	REFERENSER	15

1 INLEDNING

Vattenfall Eldistribution AB (fortsättningsvis Vattenfall Eldistribution) avser att ansöka om nätkoncession för linje (tillstånd) för en befintlig 400 kV ledning. Vattenfall Eldistribution avser att förvärva den befintliga 400 kV anslutningsledningen, mellan det övre och nedre ställverket i Messaure, från Vattenfall Vattenkraft AB (fortsättningsvis Vattenfall Vattenkraft), se Figur 1. Ledningen finns på fastigheten Jokkmokk, [REDACTED] som ägs av Vattenfall Vattenkraft.



Figur 1. Ortofoto med den aktuella anslutningsledningen.

Inom ramen för en tillståndsansökan ska undersökningssamråd enligt 6 kap. 23–25 §§ miljöbalken genomföras med syftet att utreda om verksamheterna kan antas medföra Betydande miljöpåverkan (BMP). Om verksamheterna antas medföra BMP kommer ett avgränsningssamråd att genomföras enligt 6 kap 29–32 § MB.

Detta dokument utgör underlag för ett undersökningssamråd inför koncessionsansökan. Efter avslutat samråd kommer Vattenfall Eldistribution att sammanställa en samrådsredogörelse och skicka till länsstyrelsen för beslut om BMP. Utifrån den information som framkommer under processen samt utifrån länsstyrelsens beslut om BMP kommer därefter en Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) att upprättas till koncessionsansökan.

1.1 Bakgrund

När dammen till Messaure kraftverk byggdes mellan åren 1957 och 1963 var den en av Europas största. Dammen är nästan två kilometer lång och över 100 meter hög. Ett tredje aggregat byggdes och installerades under åren 1980–1983. Nu planeras för ett fjärde aggregat med potential upp till 150 MW. Investeringsbeslut planeras till 2028 och kommersiell drift 2032.

Ledningen från kraftverket till det nedre ställverket uppfördes i mitten av 1960-talet. Det övre ställverket byggdes 2015 varför den delen av ledningen är av senare datum. Ledningen är cirka 550 meter lång och har tidigare varit en del av anläggningen för Vattenfall Vattenkrafts elproduktion. Större delen av den aktuella ledningen är inhägnad men där ledningen korsar allmän väg, en sträcka på ca 100 meter är området ostängslat varför en linjekoncession för den aktuella ledningen krävs när Vattenfall Eldistribution ska överta ledningen.

1.2 Syfte och behov

Syftet med övertagande av den befintliga anslutningsledningen från Vattenfall Vattenkraft är att skapa handlingsfrihet för framtida utökningar.

1.3 Vattenfall Eldistribution AB

Vattenfall Eldistribution bedriver elnätsverksamhet i Sverige och levererar el till 900 000 kunder. Företagets elnät är över 12 000 mil långt, vilket motsvarar cirka 3 varv runt jorden. Elnätet är indelat i lokalnät och regionnät och omfattar spänningsnivåerna 0,4–150 kV. Företaget har cirka 730 anställda, i huvudsak i Solna, Luleå och Trollhättan.

Vattenfall Eldistribution investerar årligen cirka 4 miljarder kronor i att bygga om elnätet för att det ska bli mer motståndskraftigt mot väder och vind, samt moderniserar genom att bygga in ny teknik för bättre övervakning och styrning av elnätet. Elnätet behöver också anpassas för att kunna ansluta en växande andel förnybara energikällor, elfordon och ny elintensiv industri. Företaget arbetar aktivt för en hållbar samhällsutveckling genom att ligga i framkant gällande innovation och utveckling och sätta standarden för framtidens energilösningar.

2 TILLSTÅNDSPROCESSEN

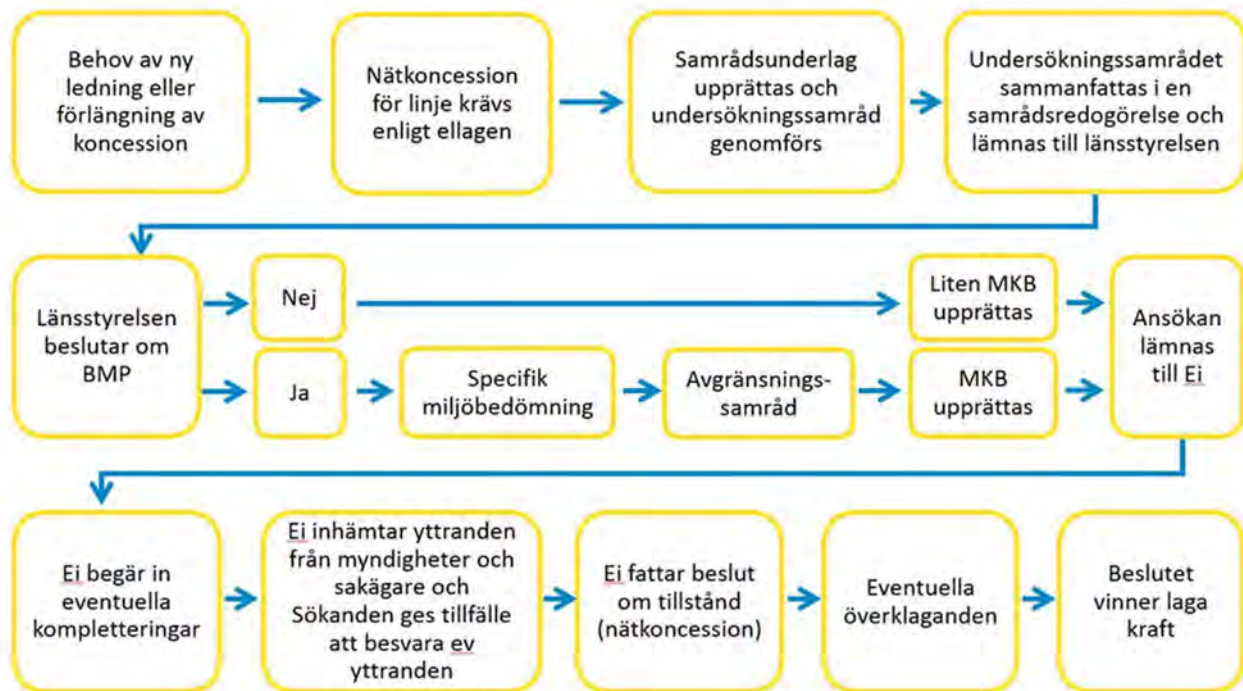
För att bygga och använda elektriska starkströmsanläggningar i Sverige krävs enligt ellagen (1997:857) att nätägaren har ett särskilt tillstånd, en så kallad nätkoncession för linje. Ansökan om nätkoncession för linje prövas av Energimarknadsinspektionen och tillstånd beviljas vanligtvis tills vidare med möjlighet till omprövning efter 40 år.

Tillståndsprocessen inleds med en utredning om verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan (BMP) eller ej. Detta görs genom ett undersökningssamråd med länsstyrelse, kommun och enskilda som kan bli särskilt berörda. När samrådet är avslutat sammanställs inkomna yttranden i en samrådsredogörelse som utgör underlag för länsstyrelsens beslut om BMP.

Om länsstyrelsen beslutar att verksamheten inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan behöver bestämmelserna i 6 kap. om specifik miljöbedömning inte tillämpas och i stället ska en liten miljökonsekvensbeskrivning (MKB) tas fram. En liten MKB ska innehålla de upplysningar som behövs för en bedömning av de väsentliga miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan förväntas ge.

I de fall länsstyrelsen beslutar att verksamheten kan antas medföra BMP ska en specifik miljöbedömning genomföras. Den specifika miljöbedömningen inleds med ett avgränsningssamråd med länsstyrelsen, kommun och enskilda som kan tänkas bli berörda samt övriga statliga myndigheter, organisationer och den allmänhet som kan antas bli berörd. Avgränsningssamrådets syfte är att utreda omfattningen av och detaljeringsgraden i den MKB som ska tas fram för att utgöra beslutsunderlag. Vattenfall Eldistributions initiala bedömning i aktuellt projekt är att projektet inte innebär BMP.

Koncessionsansökan sänds till Energimarknadsinspektionen (nedan kallat Ei), som remitterar handlingarna till samtliga berörda instanser. Efter remisstiden beslutar Ei om koncession (det vill säga tillstånd) ska erhållas. Vid ett eventuellt överklagande prövar mark- och miljödomstolen frågan. Se figur 2 för flödesschema över processen.



Figur 2. Schematisk bild över tillståndprocessen.

2023-104083-0001 2023-11-16

2.1 Annan lagstiftning

Förutom koncession behöver ledningsägaren även säkra rätten till marken. För fastighetsägaren innebär markupplåtelsen att marken förblir i fastighetsägarens ägo men att ersättning för intrånget erhållits i form av ett engångsbelopp när avtalet tecknades.

Utöver nätkoncession för linje enligt ellagen och de bestämmelser som berörs i 6 kap. miljöbalken kan tillstånd eller dispenser även krävas enligt andra kapitel i miljöbalken, som till exempel anmäla vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken eller tillstånd/dispens från skyddat område enligt bestämmelserna i 7 kap. miljöbalken. Även bestämmelserna i kulturmiljölagen (KML) ska beaktas.

3 UTFORMNING OCH LOKALISERING

3.1 Befintlig luftledning 400 kV från Övre till Nedre ställverket i Messaure

Vattenfall Eldistribution AB ska överta befintligt luftledningsspänn från Vattenfall Vattenkraft AB. Ledningen är cirka 550 meter lång och stolparna är trebenta stålstolpar med topplinor, se Figur 3. Ledningens konstruktionsspänning är 420 kV och den nominella spänningen är 380 kV. Överföringskapaciteten är 442 MW och ledningens tvärsnittsarea är 910 mm². Spännlängden och fasbredden på den befintliga ledningen kan studeras i Figur 4 nedan.

Det övre ställverket och de tre första stolparna står inom det inhägnade övre ställverksområdet. Ledningen inom området är cirka 120 m. Stolpe nr 4 nedanför vägen, är den enda stolpen som står utanför inhägnat område, ledningen utanför inhägnat område är cirka 100 m. Stolparna 5 och 6 står inom det inhägnade nedre ställverksområdet. Stolparnas höjd varierar något men stolpe nr 4 är cirka 30 meter hög. Med topplinorna är den cirka 34 meter hög, se Figur 5. Den aktuella ledningen är sambyggd med en annan ledning, men denna är inte i drift.



Figur 3. Foto över det nedre ställverket sett från vägen. Den närmaste stolpen i bild är stolpe nr 4, som står utanför inhägnat område. Fotograf [REDACTED]

4 FÖRUTSÄTTNINGAR

I detta avsnitt beskrivs områdets förutsättningar i form av exempelvis känsliga miljöer, pågående markanvändning, naturtillgångar och fysisk miljö i övrigt.

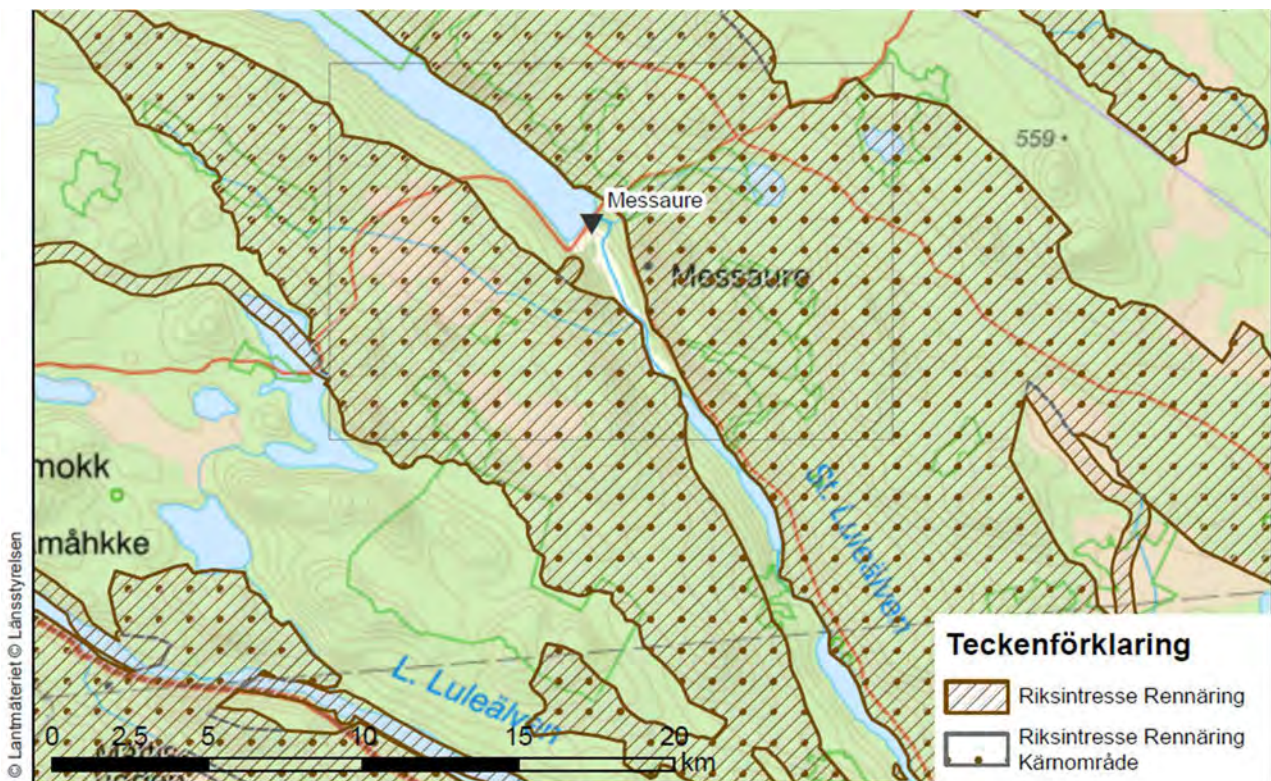
4.1 Markanvändning och planer

Det aktuella området ligger inom Jokkmokks kommuns översiktsplan. Gällande översiktsplan för Jokkmokks kommun är antagen av kommunfullmäktige den 20 juni 2011. Ingen markanvändning anges för den aktuella sträckan. Översiktsplanen rekommenderar att konflikter med rennäringen ska undvikas. Kommunen har nyligen påbörjat en aktualitetsprövning av den kommuntäckande översiktsplanen och kommer i samband med detta uppdatera översiktsplanen.

Det finns inte någon detaljplan eller andra områdesbestämmelser för det aktuella området.

4.2 Riksintressen för rennäring

Söder om det aktuella området, cirka 500 m, finns ett område som är skyddat som riksintresse för rennäringen enligt 3 kap 5 § miljöbalken. Kärnområdet (enl. 3 kap. 5 § p.1) för Slakka Sameby ligger inom detta område cirka 900 m sydöst om den befintliga ledningen, se Figur 6.



Figur 6. Område av riksintresse för rennäring samt kärnområdet för samebyn Slakka.

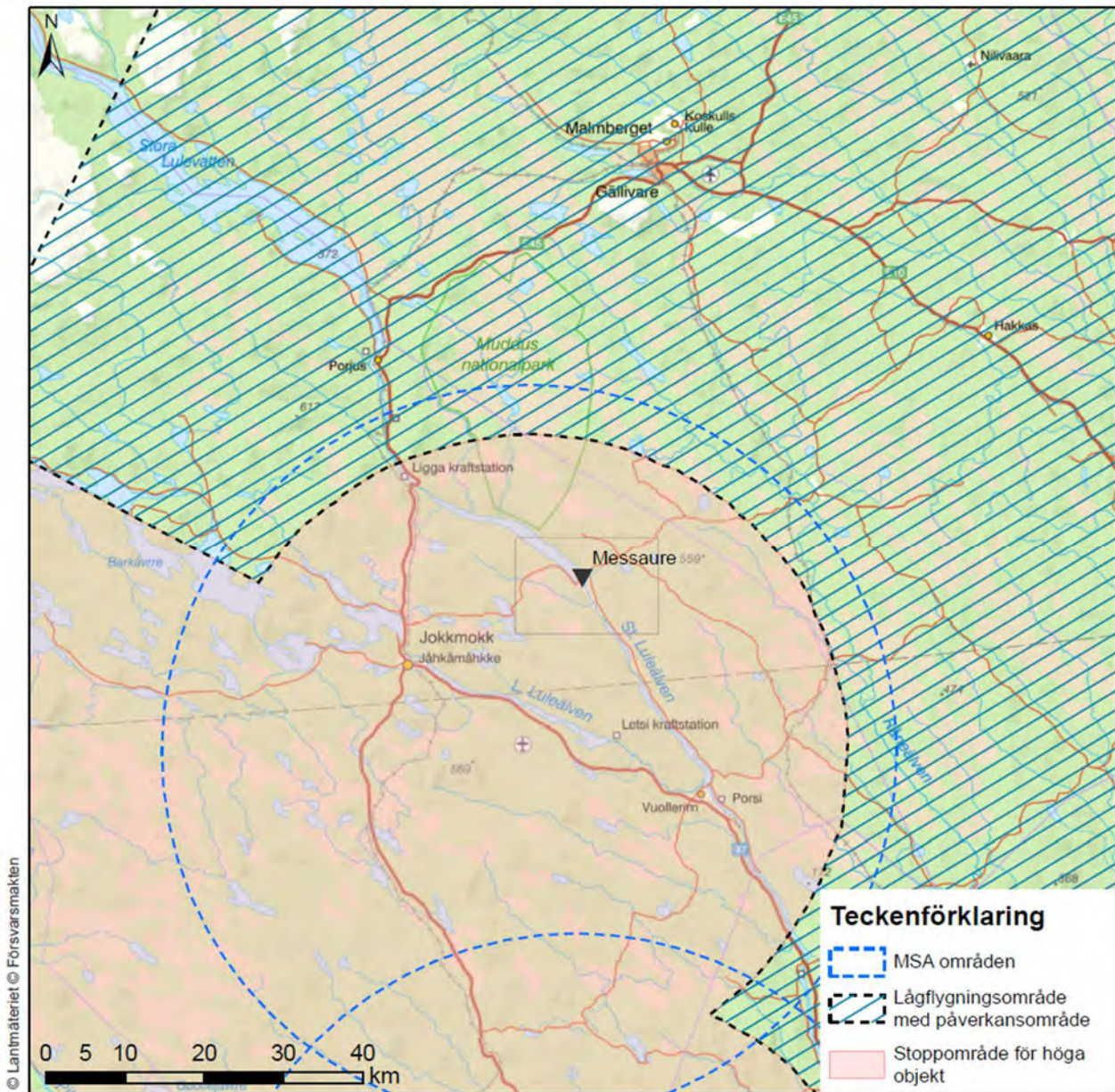
4.3 Hänsynsområden för Försvarsmakten

Område för den befintliga ledningen ligger inom *Stoppområde för höga objekt* samt *MSA-område* tillhörande Jokkmokks övningsflygplats, se Figur 7. Området berörs inte av Försvarsmaktens lågflygningsområde.

Inom *Stoppområde för höga objekt* ska det samrådas med Försvarsmakten för byggnation för stolpar högre än 20 meter utanför tätbebyggt område eller 45 meter inom tätbebyggt område. Stoppområdena infördes 2010 just för att få kontroll på flygsäkerheten kring Försvarsmaktens flygfält.

Kan inte Försvarsmakten genom införandet av stoppområden upprätthålla flygsäkerheten vid Försvarsmaktens flygfält och övningsområden försämrats möjligheten till utbildning, övning och lösande av de uppgifter som regering och riksdag ålagt Försvarsmakten. Högkvarterets infrastrukturavdelning har dock uttalat sig om att redan befintliga objekt inom stoppområdena inte påverkas, men inga ersättningsobjekt högre än 20 meter kommer att tillåtas.

Ledningen berör MSA-yta för Jokkmokks flygplats, se Figur 7. En MSA-yta sträcker sig cirka 60 km i en radie från flygplatsen och är den hinderyta som står för *Minimum Sector Altitude*. Samråd bör därför ske med Jokkmokks flygplats som är en militär flygplats.



Figur 7. Område för den befintliga ledningen ligger inom, Stoppområde för höga objekt samt MSA-område tillhörande Jokkmokks övningsflygplats. Området berörs inte av Försvarsmaktens lågflygningsområde.

4.4 Miljökvalitetsnormer

4.4.1 Luleälven

Luleälvens dalgång från Messaure till mynningen i Bottenviken utgör en sand- och grusvattenförekomst inom åtgärdsområdet Råne-/Luleälven med kustvatten. Om en grundvattenförekomst inte bedömts vara i risk behöver inte miljökvalitetsnormer för vattenförekomsten fastställas enligt SGU:s föreskrifter. Vattenmyndigheten har dock valt att fastställa miljökvalitetsnormer för samtliga grundvattenförekomster. För de grundvattenförekomster där det inte föreligger någon risk fastställs normerna god kemisk grundvattenstatus och god kvantitativ grundvattenstatus vilket är fallet för den aktuella grundvattenförekomsten.

4.4.2 Messauremagasinet

Ytvattenförekomsten Messauremagasinet är klassad som kraftigt modifierat vatten på grund av väsentligt påverkad hydrologisk regim eller morfologiskt tillstånd. Dessutom bedöms att åtgärder för att nå god ekologisk status skulle medföra en betydande negativ påverkan på samhällsviktig vattenkraftsverksamhet.

4.5 Naturmiljö

Naturmiljö är ett vidsträckt begrepp och omfattar bland annat berggrund, jordlager och dess ytformer, yt- och grundvatten, skilda naturmiljöer både på land och i vatten samt växter och djur. Naturmiljöer kan vara såväl skyddade områden som andra naturmiljöer som kan vara skyddsvärda.

I det aktuella finns inte något skyddat område, exempelvis Naturreservat eller Natura 2000-område och inte heller någon annan skyddad naturmiljö i eller i anslutning till det berörda området.

4.5.1 Skyddsvärda arter

Kunskap om vilka arter som minskar i antal eller utbredning är nödvändig för att veta var naturvårdsinsatser behövs. ArtDatabanken vid Sveriges lantbruksuniversitet i Uppsala samlar in, lagrar, utvärderar och tillhandahåller information om svenska rödlistade växt- och djurarter.

Den svenska rödlistan innehåller en bedömning av olika arters risk att dö ut i Sverige. De arter som uppfyller kriterierna för någon av kategorierna Nationellt utdöd (RE), Akut hotad (CR), Starkt hotad (EN), Sårbar (VU), Nära hotad (NT) eller Kunskapsbrist (DD) benämns rödlistade. De arter som kategoriseras som CR, EN eller VU benämns hotade. Kategorin kunskapsbrist omfattar arter där kunskapen är så bristfällig att de inte kan placeras i någon kategori, men där tillgängliga data ändå tyder på att de borde vara rödlistade. Arter i kategori LC är arter som bedöms vara livskraftig från år 2020.

Information om observationer av rödlistade arter har inhämtats från Art-Databanken. Det finns inte några inrapporterade observationer om andra arter är fåglar inom det aktuella området.

4.5.2 Fåglar

Det finns många fågelobservationer av totalt 51 olika fågelarter inom en radie på cirka 1 km från det aktuella området (grön rektangel i Figur 8). Av de starkast hotade arterna kan en observation av Härfågel, nationellt utdöd (RE) och en rapport om Ortolansparv, akut hotad (CR) nämnas. Det finns också ett antal rapporter om Bergand, Tornseglare, Storspov, Brun Glada och Grönfink som alla är starkt hotade (EN).

Vid en ny sökning på ett mindre område i nära anslutning (grön punkt i Figur 8) till den befintliga ledningen finns det också ett stort antal rapporter med fågelobservationer. Totalt 36 olika arter har observerats i nära anslutning till ledningen, se Tabell 1 nedan.

Tabell 1. Fågelarter som observerats i nära anslutning till den befintliga ledningen.

Svenskt namn	Latinskt namn	Namngivare	Rödlista	Antal rapporter
Bläsand	Mareca penelope	(Linnaeus, 1758)	VU	13
Stjärtand	Anas acuta	Linnaeus, 1758	VU	4
Kricka	Anas crecca	Linnaeus, 1758	VU	18
Svärta	Melanitta fusca	(Linnaeus, 1758)	VU	1
Alfågel	Clangula hyemalis	(Linnaeus, 1758)	NT	3
Järpe	Tetrastes bonasia	(Linnaeus, 1758)	NT	1
Tornseglare	Apus apus	(Linnaeus, 1758)	EN	5
Strandskata	Haematopus ostralegus	Linnaeus, 1758	NT	1
Tofsvipa	Vanellus vanellus	(Linnaeus, 1758)	VU	2
Storspov	Numenius arquata	(Linnaeus, 1758)	EN	1
Drillsnäppa	Actitis hypoleucos	Linnaeus, 1758	NT	5
Svartsnäppa	Tringa erythropus	(Pallas, 1764)	NT	1
Skrattnås	Chroicocephalus ridibundus	(Linnaeus, 1758)	NT	11
Fiskmås	Larus canus	Linnaeus, 1758	NT	13
Havstrut	Larus marinus	Linnaeus, 1758	VU	2
Gråtrut	Larus argentatus	Pontoppidan, 1763	VU	4
Smålom	Gavia stellata	(Pontoppidan, 1763)	NT	6
Kungsörn	Aquila chrysaetos	(Linnaeus, 1758)	NT	6
Duvhök	Accipiter gentilis	(Linnaeus, 1758)	NT	2
Blå kärrhök	Circus cyaneus	(Linnaeus, 1766)	NT	3
Brun glada	Milvus migrans	(Boddaert, 1783)	EN	3
Havsörn	Haliaeetus albicilla	(Linnaeus, 1758)	NT	9
Fjällvråk	Buteo lagopus	(Pontoppidan, 1763)	NT	8
Pilgrimsfalk	Falco peregrinus	Tunstall, 1771	NT	6
Stenfalk	Falco columbarius	Linnaeus, 1758	NT	3
Kråka	Corvus corone	Linnaeus, 1758	NT	3
Backsvala	Riparia riparia	(Linnaeus, 1758)	VU	3
Hussvala	Delichon urbicum	(Linnaeus, 1758)	VU	20
Stare	Sturnus vulgaris	Linnaeus, 1758	VU	1
Rödvingetrast	Turdus iliacus	Linnaeus, 1766	NT	6
Björktrast	Turdus pilaris	Linnaeus, 1758	NT	2
Buskskvätta	Saxicola rubetra	(Linnaeus, 1758)	NT	1
Grönfink	Chloris chloris	(Linnaeus, 1758)	EN	2
Vinterhämppling	Linaria flavirostris	(Linnaeus, 1758)	VU	2
Gulsparv	Emberiza citrinella	Linnaeus, 1758	NT	1
Videsparv	Emberiza rustica	Pallas, 1776	NT	1



Figur 8. Områden för utsökning i Artportalen.

2023-11-16
2023-104083-0001

4.6 Kulturmiljö

Med kulturmiljö avses samtliga spår, lämningar och uttryck för människans påverkan och bruk av den fysiska miljön. Med kulturmiljö menas miljöer som speglar vår historia och som berättar om människans verksamhet i förfluten tid. Kulturmiljövården syftar till att bevara, vårda och levandegöra vår kulturmiljö, där helhetsmiljöer och historiska samband är lika viktiga som enskilda fornlämningar.

Inom området finns det inte några fornlämningar eller övriga kulturhistoriska lämningar.

4.7 Friluftsliv

Med begreppet friluftsliv menas vistelse utomhus i natur- eller kulturlandskapet för välbefinnande och naturupplevelser utan krav på tävling (SFS 2010:2008). Med rörligt friluftsliv avses aktiviteter som kan utövas med stöd av allemansrätten.

Området runt omkring den befintliga ledningen är inte särskilt utpekad för friluftsliv eller rörligt friluftsliv. Stora delar av den befintliga ledningen är inhägnad och bedöms inte ha någon inverkan på friluftslivet i området.

4.8 Landskapsbild

Landskapsbilden det vill säga den visuella upplevelsen av landskapet, är effekten av samverkan mellan olika landskapselement till exempel terrängformer, sjöar, vattendrag, skogar, odlade fält, alléer och bebyggelse.

Det aktuella området vid Luleälven utgörs av ett kuperat fjälldalslandskap. I området finns sedan lång tid tillbaka ett omfattande ledningsnät i luften. Den befintliga ledningen har funnits på samma plats sedan mitten av 1960 talet. Den utgör inte något nytt inslag i landskapsbilden.

4.9 Boendemiljö

Med begreppet bebyggelse avses sådana byggnader där människor kan förväntas vistas under längre tid, så som permanentbostäder, skolor, fritidshus, industribyggnader och kontorslokaler. Inventeringen av bebyggelse längs ledningssträckningarna har gjorts utifrån kartmaterial.

Det finns inte någon bostad inom 500 m från den befintliga ledningen.

5 MILJÖPÅVERKAN

Utifrån det aktuella områdets specifika aspekter som presenteras i kapitel 4, görs nedan en samlad bedömning av den påverkan som planerade åtgärder kan tänkas utgöra samt eventuella skyddsåtgärder.

För området finns inte några områdesbestämmelser och det inte finns några boende inom 500 m från ledningen. Stor del av den befintliga luftledningen har funnits på samma plats sedan mitten av 1960 talet och har vad Vattenfall Eldistribution känner till, inte påverkat riksintresset för rennäring eller Försvarmaktens intressen negativt. Det finns inte något skyddat område för natur- eller kulturmiljö i ledningens närhet.

Kraftledningar kan innebära direkt påverkan på fåglar genom kollisioner och strömgenomgång. Risken för strömgenomgång är mindre för en 400 kV ledning, än för en 40 kV ledning då fasavståndet är så stort. Indirekt påverkan kan också ske om viktiga fågelbiotoper avverkas eller att störning uppkommer under häcknings-tid.

Vattenfall Eldistribution har varit i kontakt med Norrbottens Ornitologiska förening för att få information om häckande fåglar (örn) i området samt om Ornitologiska föreningen har kännedom om eventuella störningar av befintlig ledning. De hade i skrivande stund inte några sådana uppgifter. Vattenfall Vattenkraft har inte heller fått några indikationer på att ledningen skulle ha inverkat negativt på det rika fågellivet i omgivningen.

I området finns många olika ledningar och två ställverk, varför risken för påverkan av en enskild ledning på fåglar och fågelbiotoper bedöms som mycket liten. Ingen avverkning eller annat störande arbete kommer att utföras. Underhåll av befintlig ledning bedöms inte heller medföra någon negativ påverkan på naturmiljön i området. Vattenfall Eldistribution gör den preliminära bedömningen att befintlig ledning inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

6 FORTSATT ARBETE

Efter genomfört samråd kommer Vattenfall Eldistribution att sammanfatta inkomna yttranden och bemöta dem i en samrådsredogörelse som skickas till Länsstyrelsen för beslut om BMP

Beroende på om projektet innebär BMP eller inte kommer en liten MKB eller en specifik miljöbedömning att upprättas. I kommande MKB/specifika miljöbedömningen kommer projektet och dess påverkan på miljön att beskrivas utförligare. MKB kommer att behandla effekter, konsekvenser och vid behov lämpliga försiktighetsåtgärder. En koncessionsansökan för den nya sträckningen kommer att skickas in till Ei.

7 REFERENSER

Artportalen: <http://www.artportalen.se>.

Arbetsmiljöverket, Boverket, Elsäkerhetsverket, Socialstyrelsen och strålsäkerhetsmyndigheten 2009. Magnetfält och hälsorisker. Informationsbroschyr.

Kartvisare SGU, <https://apps.sgu.se/kartvisare/>

Ledningskollen: <https://www.ledningskollen.se/>

Länsstyrelsen Norrbotten, Karttjänster och geodata: <https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?apid=ee4481695191439f930e87799fea8787>

Naturvårdsverket, Skyddad natur: <https://skyddadnatur.naturvardsverket.se>

Riksantikvarieämbetet, Fornsök: <https://app.raa.se/open/fornsok>.

Skogsstyrelsen, Skogens pärlor: <https://kartor.skogsstyrelsen.se/kartor/>

SSMFS 2008:18 Strålsäkerhetsmyndighetens allmänna råd om begränsning av allmänhetens exponering för elektromagnetiska fält.

SSMFS 2012:69 Magnetfält i bostäder

Jokkmokks kommun: Översiktsplan 2011 (jokkmokk.se)

Vatteninformationssystem Sverige: www.viss.lansstyrelsen.se.